

รายงานผลการศึกษา

ทัศนคติและการยอมรับการเลี้ยงแกะของผู้เลี้ยงแพะในจังหวัด
ยะลา

Attitude and Acceptance of Sheep Rearing of Goat
Farmer in Yala Province

โดย

บุคอรี มะตุแก

เกตวรรณ บุญเทพ

ได้รับทุนอุดหนุนงบประมาณบำรุงการศึกษาประจำปี 2560

คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติและการยอมรับการเลี้ยงแกะของผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดยะลา เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เลี้ยงแพะจำนวน 394 คน ใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้างโดยสุ่มตัวอย่างโดยสะดวก และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล อธิบายผลการทดลองโดยใช้ค่าสถิติ ความถี่และร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เลี้ยงแพะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย (ชาย: ร้อยละ 55.33, หญิง: ร้อยละ 44.69) และเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 68.77) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 84.01) และสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 51.27) มีอาชีพเป็นเกษตรกรมากที่สุด (ร้อยละ 64.21) มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทมากที่สุด (ร้อยละ 74.62) โดยผู้เลี้ยงแพะส่วนใหญ่ไม่มีความรู้หรือประสบการณ์การเลี้ยงแกะ (ร้อยละ 84.01) เลี้ยงหรือเคยเลี้ยงแกะมาก่อน (ร้อยละ 15.99) ข้อความที่ผู้เลี้ยงแพะให้ความเห็นด้วยอย่างยิ่งมากที่สุด ได้แก่ ข้อความที่ 2 (แกะเหมาะสำหรับเลี้ยงเพื่อการบริโภคและจำหน่าย) ร้อยละ 15.74 และข้อความที่ผู้เลี้ยงแพะไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมากที่สุด ได้แก่ ข้อความที่ 12 (แกะดุสะอาด) ร้อยละ 8.88 ระดับทัศนคติเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 3.18 แปลผลได้ในระดับมาก มี 13 ข้อความที่แปลผลได้ในระดับมาก ในจำนวนนี้ข้อความที่ 6 (แกะไม่ค่อยเลือกกินอาหาร) ผู้เลี้ยงแพะเห็นด้วยมากที่สุด (3.60) และมี 4 ข้อความที่แปลผลได้ในระดับน้อย ในจำนวนนี้ข้อความที่ 12 (แกะดุสะอาด) ผู้เลี้ยงแพะเห็นด้วยน้อยที่สุด (2.59) ผู้เลี้ยงแพะส่วนใหญ่ต้องการให้ภาครัฐมาให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงแพะโดยเฉพาะเรื่องโรคและการรักษา ผู้เลี้ยงแพะให้เหตุผลที่ไม่เลี้ยงแกะเนื่องจากว่าแกะเป็นสัตว์ที่ดุสกปรกจึงไม่เป็นที่นิยมของผู้บริโภคมากนัก

คำสำคัญ: ทัศนคติ แกะ ผู้เลี้ยงแพะ

Abstract

This study aimed to evaluate attitude and acceptations of sheep rearing of goat farmer in Yala province. The data were randomly collected from 394 farmers. The research tool was a structural questionnaire and collected by interview. The statistic employ were frequency, distribution and percentage. The results revealed that interviewed farmer were man and woman closely (man: 55.33%, woman: 44.69%). Nearly of them were Muslim. Most of interviewed farmer were more than 41 years old (68.77%), marriage status (84.01%), graduated elementary education degree (51.27%), farmer (64.21%), less than 10,000 bath income (74.62%). The most farmers didn't have knowledge and experiences about sheep (84.01%). The statement that goat farmers agree most is "sheep is proper to rear for consumption and sell" (15.74%). the statement that goat farmers don't agree most is "sheep looks clean" (8.88%). the average scores of attitude were 3.18 (nice attitude). The statement "sheep rarely select the feed" was the highest score (3.60). The statement "sheep looks clean" was the lowest score (2.59). The most goat farmer needed government office giving goat farming knowledge, especially about goat disease and treatment. They didn't rearing the sheep because they looks dirty and not be flavor among consumer.

Keyword: attitude, sheep, goat farmer

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้อาจไม่บรรลุผลสำเร็จหากไม่ได้รับความช่วยเหลือด้านงบประมาณจากคณะ
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตรซึ่งเป็นส่วนของงบประมาณบำรุงการศึกษา และขอขอบพระคุณ
อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยตรวจทานและแก้ไขรายงานวิจัยฉบับให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์

บุคอรี มะตุแก

เกตววรรณ บุญเทพ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	2
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
1.3 ขอบเขตการศึกษา	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 ทศนคติ	3
2.1.1 ความหมายของทศนคติ	3
2.1.2 การเกิดทศนคติ	3
2.1.3 องค์ประกอบของทศนคติ	3
2.1.4 การเปลี่ยนแปลงทศนคติ	4
2.2 แกะ	4
2.2.1 ความแตกต่างของแกะกับโคและแพะ	4
2.2.2 ประชากรแกะในประเทศไทย	5
2.2.3 อุปสงค์ของเนื้อแกะ	5
2.2.4 การเลี้ยงแกะและแกะในประเทศไทยและภาคใต้	8
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	10
3.1 การดำเนินการวิจัย	10
3.1.1 ประชากร	10
3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย	10
3.1.3 เครื่องมือ	10
3.2 วิธีดำเนินการทดลอง	11
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	11
3.4 ระยะเวลาและสถานที่	11

สารบัญ

บทที่ 4 ผลการศึกษา	12
4.1 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม	12
4.2 ทักษะคิดและการยอมรับการเลี้ยงแกะ	14
4.3 ข้อเสนอแนะ	17
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	18
5.1 สรุปผลการศึกษา	18
5.2 อภิปรายผล	19
5.3 ข้อเสนอแนะ	20
เอกสารอ้างอิง	21
ภาคผนวก	23

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ความแตกต่างบางประการระหว่างแกะกับโคและแพะ	4
2.2	การเปลี่ยนแปลงของประชากรแกะในประเทศไทยตั้งแต่ ปี 2552-2558	5
2.3	การเปลี่ยนแปลงของประชากรแกะในปศุสัตว์เขต 9 ตั้งแต่ ปี 2552-2558	6
2.4	สิบจังหวัดแรกที่มีประชากรแกะมากที่สุดในประเทศไทย	6
2.5	เปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้าเนื้อแกะและเนื้อโค	7
2.6	เปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้าและส่งออกผลิตภัณฑ์จากแกะและแพะ	7
2.7	ปริมาณการบริโภคแพะและแกะและแนวโน้ม	8
4.1	สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม	13
4.2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละระดับความคิดเห็น	15
4.3	ระดับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม	16

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

แกะเป็นสัตว์ที่อยู่ในวงศ์ย่อยเดียวกันกับแพะ (Caprinae) เป็นสัตว์ที่เชื่อง กินอาหารเก่ง เลี้ยงง่าย โตเร็ว ทนต่อโรค การเลี้ยงแกะมีการจัดการที่ง่ายกว่าการเลี้ยงแพะ เนื้อแกะมีความนุ่ม ชุ่มฉ่ำ และอร่อย ทั้งยังอุดมด้วยโปรตีนคุณภาพสูง ไขมันดีและสังกะสี ไม่มีข้อจำกัดด้านศาสนาในการบริโภค และสามารถประกอบพิธีกรรมทางศาสนาอิสลามได้เช่นเดียวกันกับแพะ นอกจากนี้เนื้อแกะสามารถประกอบอาหารในครัวเรือนแล้ว เนื้อแกะสำเร็จรูปชิ้นส่วนก็ยังเป็นที่นิยมบริโภคกันมากทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้แกะยังมีหนังและขนที่เป็นผลผลิตสำคัญที่สร้างรายได้ให้กับประเทศผู้ส่งออก

กรมปศุสัตว์ (2558) รายงานว่า ประเทศไทยมีแกะ 49,448 ตัว ในขณะที่แพะมี 539,583 ตัว สำหรับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามและวัฒนธรรมในการบริโภคแพะและแกะในการประกอบพิธีทางศาสนา ทำให้เกษตรกรในพื้นที่สามจังหวัดมีการเลี้ยงแพะและแกะกันเป็นอาชีพเสริม ในประเทศไทยมีการเลี้ยงแกะค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับหลายๆ ประเทศซึ่งส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงแกะมากกว่าแพะ (FAO, 1014) ในขณะที่ประเทศไทยนิยมเลี้ยงแพะมากกว่า การเลี้ยงแกะส่วนใหญ่พบในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง โดยเฉพาะจังหวัดปัตตานีซึ่งมีแกะมากที่สุด (กรมปศุสัตว์, 2558) อย่างไรก็ตาม ประชากรแกะในจังหวัดภาคใต้ตอนล่างมีแนวโน้มที่ลดลงเนื่องจากมีปัญหาในด้านการตลาดและประชาชนยังไม่เข้าถึงเทคโนโลยีที่ดีในการเลี้ยงตลอดจนไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

ประเทศไทยสูญเสียเงินจำนวนมากในการนำเข้าแกะและผลิตภัณฑ์จากแกะ ในปี 2557 ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าแกะและผลิตภัณฑ์ 1,266,886,845 บาท และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่มูลค่าการส่งออกมีเพียง 21,635,148 บาทเท่านั้น ส่วนมูลค่าการนำเข้าแพะและผลิตภัณฑ์มี 6,157,547 บาท และมูลค่าการส่งออก 17,159,576 บาทเท่านั้น (กรมปศุสัตว์, 2557) สวนทางกับปริมาณแพะและแกะในประเทศไทยซึ่งแพะมีจำนวนมากกว่าแกะมาก (11 เท่า) ในขณะที่ตลาดมีความต้องการแกะมากทั้งในและต่างประเทศ แม้การบริโภคแกะในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ของไทยยังมีน้อยซึ่งส่วนใหญ่เป็นการบริโภคในครัวเรือนเหมือนการบริโภคแพะ อย่างไรก็ตาม การบริโภคแกะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มสูงขึ้นและคนที่บริโภคแพะอย่างเดียวมีแนวโน้มหันมาบริโภคแกะกันมากขึ้น (ปริญญา และคณะ, 2558) ประเทศไทยในภาพรวมบริโภคแกะปริมาณมากและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น หากรัฐบาลมีการส่งเสริมการเลี้ยง การวางแผนการผลิต การแปรรูป และการการตลาดอย่างเป็นระบบ จะเป็นช่องทางการจำหน่ายแกะได้มากยิ่งขึ้นซึ่งจะช่วยลดการนำเข้าแกะจากต่างประเทศได้

แกะเป็นสัตว์ที่สามารถเลี้ยงควบคู่กับการเลี้ยงแพะได้ เนื่องจากมีขนาดและอาหารที่ใกล้เคียงกัน มีการจัดการที่ง่ายกว่า อีกทั้งยังมีความทนต่อโรคและความเครียดมากกว่าแพะ สำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้มีเกษตรกรที่เลี้ยงแพะอยู่มากโดยเฉพาะจังหวัดยะลา (8,870 ครัวเรือน) และจังหวัดยะลาอย่างมีประชากรแพะมากที่สุดในประเทศ (ปศุสัตว์, 2558) อย่างไรก็ตามความนิยมในการเลี้ยงแกะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีน้อยเมื่อเทียบกับการเลี้ยงแพะ ดังนั้นจึงศึกษาทัศนคติและการยอมรับในการเลี้ยงแกะของผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดยะลา

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติและการยอมรับการเลี้ยงแกะของผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดยะลา
2. เพื่อศึกษาข้อมูลในการส่งเสริมการเลี้ยงแกะให้กับผู้เลี้ยงแพะ

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาเฉพาะผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดยะลา ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาเฉพาะทัศนคติและการยอมรับการเลี้ยงแกะของผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดยะลา

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ผลผลิต

ทราบทัศนคติของผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดยะลาต่อการยอมรับการเลี้ยงแกะ

1.4.2 ผลลัพธ์: ผลที่เกิดต่อเนื่องมาจากผลผลิต

นำผลการศึกษาไปใช้ในการส่งเสริมการเลี้ยงแกะให้แก่เกษตรกร

1.4.3 ผลกระทบ:

เกษตรกรสามารถเลี้ยงแกะควบคู่กับการเลี้ยงแพะทำให้เพิ่มรายได้และเพิ่มผลผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็กในพื้นที่

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แกะเป็นสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็กที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งเช่นเดียวกับแพะและยังมีข้อได้เปรียบหลายอย่างเมื่อเทียบกับแพะ แต่ทว่าการเลี้ยงแกะยังไม่ได้รับความนิยมมากนักในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจเนื่องจากความรู้และทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับแกะ ดังนั้น ในการตรวจเอกสารจะนำเสนอข้อมูลทัศนคติและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแพะและแกะ

2.1 ทัศนคติ

2.1.1 ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติ หมายถึง แนวโน้มของพฤติกรรมที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ได้แก่ คน กลุ่มคนความคิด หรือสิ่งของ โดยมีความรู้หรือความเชื่อเป็นพื้นฐานซึ่งสอดคล้องกับระดับความพึงพอใจ หรือเป็นการประเมินหรือการตัดสินใจเกี่ยวกับความชอบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง เป็นความรู้สึกด้านอารมณ์ ได้แก่ ความพอใจหรือไม่พอใจซึ่งความรู้สึกนี้จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล (ปณิศา, 2553)

2.1.2 การเกิดทัศนคติ

ทัศนคติเป็นผลที่เกิดจากการเรียนรู้ การเรียนรู้ทำให้เกิดทัศนคติชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันนำไปสู่การตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำต่อสิ่ง ๆ นั้น ประภาเพ็ญ (2520) กล่าวถึงการเกิดทัศนคติว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ (Learning) จากแหล่งทัศนคติ (Source of Attitude) ต่าง ๆ ที่อยู่มาภายใน และแหล่งที่ทำให้คนเกิดทัศนคติที่สำคัญ คือ 1) ประสบการณ์เฉพาะอย่าง 2) การติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่น 3) สิ่งที่เป็นแบบอย่าง 4) ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน

2.1.3 องค์ประกอบของทัศนคติ

ปณิศา (2553) กล่าวว่า ทัศนคติประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม

องค์ประกอบด้านความคิด เป็นส่วนหนึ่งของความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นความคิดและความเชื่อถือของบุคคล หรือเป็นส่วนที่แสดงความรู้

องค์ประกอบด้านความรู้สึก เป็นส่วนของอารมณ์และความรู้สึกว่าชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นการประเมินในภาพรวมโดยใช้ความรู้สึกมีมาจัดอันดับดีมาก ดี ปานกลาง หรือชอบน้อยที่สุดไปยังชอบมากที่สุด เป็นต้น

องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม เป็นแนวโน้มพฤติกรรมของทัศนคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด ความรู้ และความรู้สึก จะเห็นได้ว่า การที่บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดต่างก็เนื่องมาจากบุคคลมีความเข้าใจ มีความรู้สึกหรือมีแนวความคิดแตกต่างกันนั่นเอง

2.1.3 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ถึงแม้ทัศนคติมีแนวโน้มที่จะอยู่คงทน แต่เนื่องจากทัศนคติเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นหากคนได้รับข้อมูลใหม่ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ การเปลี่ยนทัศนคติสามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่ 1) การเปลี่ยนพื้นฐานการทำงานที่เกี่ยวกับแรงจูงใจ 2) การแก้ปัญหาทัศนคติที่ขัดแย้ง 3) การเปลี่ยนแปลงความเชื่อ เป็นต้น

2.2 แกะ

แกะมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Ovis aris* เป็นสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็กที่นิยมเลี้ยงกันโดยทั่วไป สามารถจัดกลุ่มแกะตามวัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์ออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) แกะเนื้อ (meat type) 2) แกะนม (dairy type) 3) แกะขน (wool type)

2.2.1 ความแตกต่างของแกะกับโคและแพะ

เมื่อเปรียบเทียบแกะกับสัตว์เคี้ยวเอื้องชนิดอื่น ได้แก่ โคและแพะ พบว่าแกะเป็นสัตว์เคี้ยวเอื้องที่มีความสามารถในการเล็มกินหญ้า (grazing) เช่นเดียวกับโคและกระบือ แต่แกะมีพฤติกรรมการเลือกกินอาหารคล้ายๆ แพะ คือชอบแทะเล็มกิน (browsing) วัชพืชใบกว้าง (broad-leaved plants & weeds) เหมือนแพะ ดังนั้นแกะจึงเป็นสัตว์ที่มีพฤติกรรมการกินอาหารกำลังอยู่ระหว่างโคและแพะ (Coffey, 2001 อ้างโดย ไชยวรรณ และคณะ 2552) อย่างไรก็ตาม แกะยังมีความแตกต่างไปจากโคและแพะอีกหลายประการ (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 ความแตกต่างบางประการระหว่างแกะกับโคและแพะ

แกะกับโค	แกะกับแพะ
1) แกะมีฤดูผสมพันธุ์ (seasonal breeding) แต่โคไม่ใช่	1) แพะเป็นสัตว์ที่มีฤดูผสมพันธุ์ แต่ในเขตร้อนแพะและแกะสามารถเป็นสัตว์ได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับความยาวแสงในวัน
2) แกะมีความสามารถเล็มหญ้าชิดพื้นดินได้ต่ำกว่าโค ทำให้ประสิทธิภาพการเล็มหญ้าของแกะดีกว่าโค	2) ลักษณะเขาของแพะแตกต่างจากแกะ หางของแพะชี้ขึ้น ส่วนของแกะชี้ลง
3) แกะใช้เวลาเลี้ยงสั้นกว่า คือ เป็นหนุ่มสาวเร็วกว่าจึงให้ผลผลิตเร็วกว่าโค	3) แกะส่วนใหญ่ให้ขนชนิด wool ส่วนแพะส่วนใหญ่ให้ขนชนิด hair
4) แกะมีพฤติกรรมการเล็มหญ้าแบบ grazing คล้ายคลึงกับโค แต่แกะจะเล็มหญ้าในตำแหน่งที่ต่ำกว่า	4) โอกาสที่แม่แกะจะให้ลูกแฝดต่ำกว่าแม่แพะมาก
	5) แกะมีพฤติกรรมการเล็มหญ้า (grazing) มากกว่าแพะ ส่วนแพะมีพฤติกรรมการเล็มยอดไม้ใบไม้ (browsing) มากกว่า
	6) แกะทนต่อสภาวะเครียดได้ดีกว่าแพะ

ที่มา: ไชยวรรณ และคณะ (2552)

2.2.2 ประชากรแกะในประเทศไทย

ประเทศไทย กรมปศุสัตว์ (2558) รายงานว่ามีแกะ 49,448 ตัว ส่วนใหญ่อยู่ในปศุสัตว์เขต 7 ได้แก่ จังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวนเท่ากับ 12,790 ตัว และเขต 9 ได้แก่ จังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีจำนวนเท่ากับ 21,279 ตัว จำนวนประชากรแกะสุทธิทั้งประเทศตั้งแต่ปี 2552-2558 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย คือ จาก 40,269 ตัว เป็น 49,448 ตัว สำหรับเขตปศุสัตว์ที่มีแกะน้อย ได้แก่ ปศุสัตว์เขต 3, 4 และ 8 แต่ละเขตมีแกะไม่เกิน 1,000 ตัว ซึ่งเป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ตอนบน (ตารางที่ 2.2)

สำหรับจังหวัดในปศุสัตว์เขต 9 กรมปศุสัตว์ (2558) รายงานว่ามีแกะ 21,279 ตัว โดยจังหวัดปัตตานีเป็นจังหวัดที่มีแกะมากที่สุด คือ 15,740 ตัว รองลงมาคือ ยะลา สงขลา และนราธิวาส ตามลำดับ โดยสตูลเป็นจังหวัดที่มีแกะน้อยที่สุด คือ 572 ตัว จำนวนประชากรแกะสุทธิทั้งประเทศตั้งแต่ปี 2552-2558 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย คือ จาก 16,508 ตัว เป็น 21,279 ตัว อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาตั้งแต่ปี 2555 กลับพบว่าประชากรแกะลดลงอย่างต่อเนื่อง คือ จาก 29,580 ตัว เป็น 21,279 ตัว ซึ่งเกิดจากจังหวัด ปัตตานี ยะลา และนราธิวาสมีประชากรแกะที่ลดลง สำหรับจังหวัดสงขลาที่ลดลงเล็กน้อย ส่วนสตูลถึงแม้มีประชากรแกะน้อยกว่าจังหวัดอื่นๆ แต่กลับพบว่ามีจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ตารางที่ 2.3)

ตารางที่ 2.2 การเปลี่ยนแปลงของประชากรแกะในประเทศไทยตั้งแต่ ปี 2552-2558

เขตพื้นที่	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
เขต 1	4,718	4,085	5,017	4,918	4,675	3,581	4,891
เขต 2	1,252	1,744	1,363	1,927	1,634	1,877	2,399
เขต 3	520	1,478	1,487	1,822	1,131	769	973
เขต 4	335	909	683	202	287	370	648
เขต 5	1,266	780	1,090	1,094	1,141	1,285	1,687
เขต 6	4,153	3,246	3,538	3,712	2,551	3,423	4,063
เขต 7	11,267	7,605	8,647	10,041	6,896	10,851	12,790
เขต 8	68	763	780	662	446	615	718
เขต 9	16,690	22,530	29,130	29,843	23,279	21,130	21,279
รวม	40,269	43,140	51,735	54,221	42,040	43,901	49,448

ที่มา: ดัดแปลงจาก กรมปศุสัตว์ (2558)

ตารางที่ 2.3 การเปลี่ยนแปลงของประชากรแกะในปศุสัตว์เขต 9 ตั้งแต่ ปี 2552-2558

จังหวัด	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
สงขลา	1,028	1,336	1,445	1,547	999	1,389	1,237
สตูล	131	284	298	487	442	481	572
ปัตตานี	9,437	13,684	19,270	20,032	15,673	15,509	15,740
ยะลา	3,985	4,795	5,237	4,896	4,165	2,632	2,790
นราธิวาส	1,927	2,278	2,646	2,618	1,695	1,119	940
รวม	16,508	22,377	28,896	29,580	22,974	21,130	21,279

ที่มา: คัดแปลงจาก กรมปศุสัตว์ (2558)

ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และมีวัฒนธรรมในการบริโภคแพะและแกะในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ทำให้มีการเลี้ยงแพะและแกะกันมาก กรมปศุสัตว์ (2558) รายงานว่าจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส มีแกะ 19,470 ตัว คิดเป็นร้อยละ 39.4 ของประชากรแกะของประเทศ อย่างไรก็ตาม การเลี้ยงแกะในสามจังหวัดส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงเพื่อยังชีพ มีการกระจายตัวตามชุมชนมุสลิมต่างๆ มีจำนวนแกะต่อครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 5-6 ตัวต่อครอบครัว สำหรับจังหวัดปัตตานีเป็นจังหวัดที่มีการเลี้ยงแกะมากที่สุดของประเทศ ประมาณ 1.6 เท่าของจังหวัดกาญจนบุรีซึ่งเป็นจังหวัดที่สองที่มีการเลี้ยงมากที่สุดในประเทศไทย สำหรับปัตตานีมีแกะมากกว่าจังหวัดยะลาและนราธิวาส 5.6 และ 16.7 เท่า ตามลำดับ กรมปศุสัตว์ (2558) รายงานว่า ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส มีปริมาณการเลี้ยงแกะเท่ากับ 15,740 2,790 และ 940 ตัว ตามลำดับ (ตารางที่ 2.4)

ปี 2014 โลกมีแกะประมาณ 1,209.9 ล้านตัว ในขณะที่มีแพะประมาณ 1,000 ล้านตัว (FAO, 2014) ซึ่งสวนทางกับประเทศไทยที่มีการเลี้ยงแกะน้อยกว่าแพะมากคือประมาณ 11 เท่า (ปี 2558 ประเทศไทยมีแกะ 49,448 ตัว แพะ 539,583 ตัว)

ตารางที่ 2.4 สิบจังหวัดแรกที่มีประชากรแกะมากที่สุดในประเทศไทย

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครอบครัว)	ตัว/ครอบครัว
1	ปัตตานี	15,740	3,106	5.07
2	กาญจนบุรี	9,867	119	82.92
3	ยะลา	2,790	526	5.30
4	ลพบุรี	1,818	46	39.52
5	สระบุรี	1,564	16	97.75
6	นครสวรรค์	1,559	21	74.29
7	สงขลา	1,237	170	7.28
8	นครปฐม	1,034	19	54.42
9	ชลบุรี	1,018	46	22.13
10	นราธิวาส	940	156	6.03

ที่มา: กรมปศุสัตว์ (2558)

2.2.3 อุปสงค์ของเนื้อแกะ

แม้ว่าเนื้อแกะไม่ได้รับความนิยมบริโภคมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อไก่ เนื้อโค และเนื้อแพะ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณา หากพิจารณาข้อมูลจากตารางที่ 2.5 พบว่า การผลิตเนื้อแกะไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ โดยเฉพาะตลาดเนื้อแกะชั้นสูง ทำให้มีการนำเข้าเนื้อแกะแช่แข็งจากต่างประเทศเข้ามาบริโภคเพิ่มขึ้น โดยในปี 2550 ประเทศไทยนำเข้าเนื้อแกะคิดเป็นมูลค่า 99,189,505 บาท โดยเป็นอันดับสองรองจากการนำเข้าเนื้อโค ทั้งนี้เนื้อแกะที่สั่งนำเข้ามาส่วนใหญ่เป็นเนื้อแกะจากประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

ตารางที่ 2.5 เปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้าเนื้อแกะและเนื้อโค

ปี พ.ศ.	เนื้อแกะ		เนื้อโค	
	กิโลกรัม	บาท	กิโลกรัม	บาท
2547	841,068	50,329,887	1,711,437	158,928,925
2548	780,109	71,534,864	1,581,115	170,803,926
2549	725,697	76,408,990	1,842,528	225,650,486
2550	761,852	99,189,505	1,921,457	310,907,793

ที่มา: ดัดแปลงจากศูนย์สารสนเทศ กรมปศุสัตว์ (2551) อ้างโดย ไชยวรรณ และคณะ (2552)

ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าและส่งออกแพะและแกะเป็นจำนวนมากในปี 2557 ตั้งแต่เดือน มกราคม-กรกฎาคม มีมูลค่าการนำเข้าแพะ 6,157,547 บาท และมูลค่าการนำเข้าแกะ 1,266,886,845 บาท ซึ่งแกะมีการส่งออกมากกว่าแพะ รายละเอียดตามตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 เปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้าและส่งออกผลิตภัณฑ์จากแกะและแพะ

เดือน	รายเดือน			
	มูลค่านำเข้า (บาท)		มูลค่าส่งออก (บาท)	
	แพะ	แกะ	แพะ	แกะ
มกราคม	438,238	78,501,381	172,394	-
กุมภาพันธ์	916,927	382,167,462	-	8,021,418
มีนาคม	197,486	199,839,447	1,371,824	112,258
เมษายน	906,989	148,093,538	1,723,000	1,965,461
พฤษภาคม	2,298,126	174,060,222	2,547,000	4,675,196
มิถุนายน	668,416	143,472,416	3,240,000	3,365,510
กรกฎาคม	731,365	140,752,379	8,105,358	3,495,305
รวมทั้งสิ้น	6,157,547	1,266,886,845	17,159,576	21,635,148

ที่มา : กรมปศุสัตว์ (2557)

สำหรับการบริโภคแพะและแกะในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ยะลา นราธิวาส ปัตตานี สงขลา และสตูล ส่วนใหญ่จะได้รับการถ่ายทอดจากพ่อ แม่ หรือบรรพบุรุษ ส่วนใหญ่จะบริโภคในรูปแบบเป็นแกง ข้าวหมก ซุป และสาเตะ เป็นต้น ซึ่งนิยมบริโภคเนื้อแพะมากที่สุด รองลงมาบริโภคทั้งเนื้อแพะและแกะ และบริโภคเนื้อแกะเพียงอย่างเดียว ร้อยละ อุปสรรคในการบริโภคเนื้อแพะและแกะ ได้แก่ แหล่งจำหน่ายมีน้อย ราคาสูงและผลิตภัณฑ์ไม่มีความหลากหลาย ดังนั้นภาครัฐบาลควรส่งเสริมให้ผู้เลี้ยงแพะและแกะเชิงพาณิชย์ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น (ปริญญาและคณะ, 2558) (ตารางที่ 2.7)

ตารางที่ 2.7 ปริมาณการบริโภคแพะและแกะและแนวโน้ม

รายการ	เนื้อแพะ	เนื้อแกะ
1. ปริมาณบริโภคในปี 2553 (กก./ปี)	21,552.25	5,651.25
2. ปริมาณบริโภคในอนาคต (กก./ปี)	32,759.00	11,472.04
3. แนวโน้มการบริโภค (เท่า)	1.52	2.03

ที่มา: ปริญญาและคณะ (2558)

2.2.4 การเลี้ยงแพะและแกะในประเทศไทยและภาคใต้

ในประเทศไทยการเลี้ยงแกะยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับสัตว์ชนิดอื่น เช่น วัวและแพะ เกรียงศักดิ์และคณะ (2539) รายงานว่า การเลี้ยงแพะในประเทศไทยมีการเลี้ยงจำนวนน้อยและเลี้ยงโดยเกษตรกรรายย่อย การเลี้ยงยังมีปัญหาเกือบทุกด้าน ปัญหาของการเลี้ยงแพะในประเทศไทยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาการเลี้ยงแพะมีหลายประการ

1. ขาดการวางแผนที่ดี เนื่องจากเป็นการเลี้ยงโดยเกษตรกรรายย่อย ไม่เห็นมูลค่าการส่งออกที่ชัดเจน จึงไม่ค่อยสนใจและไม่มีการศึกษาถึงภาวะตลาดอย่างจริงจัง
2. ขาดอาหาร เนื่องจากส่วนใหญ่ปล่อยหรือล่ามแพะให้หากินอาหารเองในทุ่งหญ้าสาธารณะ บางฤดูกาลแพะได้รับอาหารไม่เพียงพอและอาหารมีคุณภาพต่ำ นอกจากนั้น ในฤดูฝนแพะไม่ออกไปและเล็มหญ้า เกษตรกรไม่หาอาหารหรือให้อาหารแพะไม่เพียงพอ
3. เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะขาดความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงแพะ ทำให้มีผลผลิตต่ำ เช่น มีสมรรถภาพในการสืบพันธุ์ต่ำ อัตราการเจริญเติบโตต่ำ ลักษณะซากไม่เป็นที่ต้องการของตลาด เป็นต้น มีการศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างทางสังคมและสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่มีต่อการกระจาย และการยอมรับวิธีการปฏิบัติในการเลี้ยงแพะ ในอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พบว่า มีเกษตรกรมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ไม่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงแพะเลย ปัญหาเรื่องเวลาก็เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากการเลี้ยงแพะเป็นอาชีพรอง เกษตรกรจึงไม่ค่อยให้เวลากับการเลี้ยง และยังเชื่อว่าแพะมีสุขภาพดีจึงไม่จำเป็นต้องสนใจปฏิบัติใดๆกับแพะเป็นพิเศษ
4. มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เรื่องแพะอย่างแท้จริงน้อยแม้สถาบันการศึกษาบางแห่งได้บรรจุวิชาเกี่ยวกับการผลิตแพะไว้ในหลักสูตรแต่ยังไม่แพร่หลาย

สำหรับการเลี้ยงแกะในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่างซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีประชากรมุสลิมอาศัยอยู่หนาแน่นโดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ลักษณะการเลี้ยงส่วนใหญ่เลี้ยงแบบอาชีพเสริม ส่วนใหญ่เป็นแกะพันธุ์พื้นเมืองเพราะมีต้นทุนต่ำ โดยปล่อยหากินตามธรรมชาติหรือเลี้ยงควบคู่กับการประกอบอาชีพหลัก เช่น การทำสวนยาง สวนผลไม้ สวนปาล์ม เป็นต้น ผู้เลี้ยงแกะส่วนใหญ่ขาดความรู้และไม่พึ่งพาเทคโนโลยี ไม่มีการรวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนาการเลี้ยง ขาดการปรับปรุงพันธุ์และการจัดการสุขภาพ ส่งผลให้แกะเติบโตช้าและผลผลิตต่ำ (บัญญัติ และธัญญา, 2551 อ้างโดย ไชยวรรณ และคณะ, 2552) บัญญาและคณะ (2552) อ้างโดย ไชยวรรณ และคณะ (2552) มีข้อสรุปการเลี้ยงแกะในพื้นที่ภาคใต้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการเลี้ยงแกะ พบว่า เกษตรกรเลี้ยงแกะเพื่อการบริโภค ร้อยละ 37.5 การกำจัดวัชพืชในสวนยางพารา ร้อยละ 25 สวนผลไม้ ร้อยละ 25 และเพื่อใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ร้อยละ 12.5 ตามลำดับ

2. พันธุ์และวิธีการเลี้ยงแกะ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงแกะพันธุ์พื้นเมือง ร้อยละ 50 รองลงมาคือ แกะลูกผสมพื้นเมือง x ชานต้าอีนีส ร้อยละ 25 และชานต้าอีนีส x ดอร์เปอร์ ร้อยละ 25 โดยเกษตรกรร้อยละ 75 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงแกะน้อยกว่า 4 ปี เกษตรกรที่เหลือมีประสบการณ์ตั้งแต่ 4-10 ปี โดยร้อยละ 50 เลี้ยงแกะจำนวน 51-100 ตัว ส่วนที่เหลือ คือ ร้อยละ 25 เลี้ยงแกะ 1-49 ตัว และร้อยละ 25 เลี้ยงแกะมากกว่า 100 ตัว สำหรับวิธีการเลี้ยงแกะของเกษตรกรพบว่า มีการเลี้ยงแบบปล่อย และเลี้ยงแบบปล่อยสลับกับการขังคอก ในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 50 และร้อยละ 50 ในแง่ของอาหาร พบว่า ร้อยละ 75 ใช้หญ้าเป็นอาหารหลักเพียงอย่างเดียว และร้อยละ 25 เลี้ยงด้วยอาหารหยาบเสริมด้วยอาหารข้น ทั้งนี้เกษตรกรจำนวนร้อยละ 75 มีแปลงหญ้าสำหรับตัดไปให้แกะกิน ส่วนอาหารข้น พบว่า ร้อยละ 100 ซื้ออาหารสำเร็จรูปมาเลี้ยงแกะ

3. ด้านการตลาด พบว่า เกษตรกรทั้งหมดจำหน่ายแกะผ่านพ่อค้ามารับซื้อที่ฟาร์ม ส่วนใหญ่เป็นพ่อค้าระดับท้องถิ่น (ร้อยละ 75) ซึ่งใช้วิธีการซื้อขายแบบชั่งน้ำหนักร้อยละ 75 อีกร้อยละ 25 ซื้อขายแกะโดยวิธีการตกลงราคา ทั้งนี้การซื้อขายทั้งหมดใช้เงินสด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 การดำเนินการวิจัย

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงแพะในจังหวัดยะลา จำนวน 11,917 ครัวเรือน (กรมปศุสัตว์, 2560) และคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้ตารางของทาโร ยามาเน (Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 370 ครัวเรือน กำหนดสัดส่วนประชากรในแต่ละอำเภอ และสุ่มตัวอย่างโดยสะดวก (Convenience sampling)

3.1.2 เครื่องมือ

แบบสอบถาม เรื่อง ทศนคติและการยอมรับการเลี้ยงแกะของผู้ที่เลี้ยงแพะในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ประกอบด้วย 1) สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร 2) ทศนคติและการยอมรับการเลี้ยงแกะ 3) ข้อเสนอแนะ การศึกษาครั้งนี้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลเป็น 4 ระดับ (เดมส์คัตต์, 2552) ดังนี้

$$\frac{\text{ค่าคะแนนที่มากที่สุด} - \text{ค่าคะแนนที่น้อยที่สุด}}{\text{จำนวนช่วงระดับขั้นคะแนน}} = \frac{5-1}{4} = 1$$

ซึ่งจะได้ระดับค่าคะแนนเฉลี่ยที่ใช้สำหรับการแปลผลปัจจัยที่มีผลทศนคติต่อการเลี้ยงแกะของเกษตรกรเลี้ยงแพะในจังหวัดยะลา ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.01-5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.01-4.00	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.01-3.00	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00-2.00	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3.1.3 การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าสูงสุด (max) ค่าต่ำสุด (min) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3.2 วิธีการดำเนินการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาทัศนคติและการยอมรับการเลี้ยงแกะของผู้ที่เลี้ยงแพะในจังหวัด มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างเครื่องมือ (แบบสอบถาม)
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และการใช้ภาษา
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
5. นำแบบสอบถามไปรวบรวมข้อมูล
6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล มาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาแก้ไขอีกครั้ง
7. เก็บข้อมูลจริง

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ที่เลี้ยงแพะในจังหวัดยะลา จำนวน 394 คน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์โดย ความถี่ ค่าเฉลี่ย และหาค่าร้อยละ สูงสุด ต่ำสุด โดยใช้โปรแกรม SPSS

3.4 ระยะเวลาและสถานที่

มกราคม พ.ศ 2560 ถึง สิงหาคม พ.ศ 2560 ในพื้นที่จังหวัดยะลา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากเกษตรกรเลี้ยงแพะใน 8 อำเภอของจังหวัดยะลา ได้กลุ่มตัวอย่าง 394 ครัวเรือน มีผลการศึกษาทัศนคติและการยอมรับการแกะของผู้ที่เลี้ยงแพะในจังหวัดยะลา ดังนี้

4.1 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาได้ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 394 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 218 คน คิดเป็นร้อยละ 55.33 และเป็นเพศหญิงจำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.67 เกือบทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.93 รองลงมาคืออายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.63 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุ 20-30 ปี 31-40 ปี และ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ 50, 69 และ 56 คน คิดเป็นร้อยละ 12.69, 17.51 และ 14.21 ตามลำดับ และผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.02

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มีจำนวน 331 คน คิดเป็นร้อยละ 84.01 รองลงมาคือโสดมีจำนวน 45 คน และอยู่ร้าง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.42 และ 4.57 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 202 คิดเป็นร้อยละ 51.27 สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีจำนวนใกล้เคียงกันคือ 51 และ 66 คน คิดเป็นร้อยละ 12.94 และ 16.75 ตามลำดับ ระดับปริญญาตรีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.66 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญาจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.28 และอื่น ๆ อีก 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.84

อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวน 253 คนคิดเป็นร้อยละ 64.21 รองลงมาเป็นลูกจ้างทั่วไปจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.84 ประกอบธุรกิจส่วนตัวและเป็นนักเรียนนักศึกษาจำนวน 19 และ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.82 และ 4.57 ตามลำดับ เป็นพนักงานของรัฐหรือข้าราชการจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.02 อื่น ๆ อีกจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.54

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 74.62 รองลงมาคือมีรายได้ 10,000 - 20,000 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 17.01 และมีรายได้ 20,000 - 30,000 บาท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.84 และมีรายได้มากกว่า 30,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.54

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับเลี้ยงแกะจำนวน 331 คน คิดเป็นร้อยละ 84.01 มีความรู้หรือมีประสบการณ์ในการเลี้ยงแกะมาก่อนจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.99

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลี้ยงแพะเพื่อทำเป็นอาชีพเสริมและบริโภค การเลี้ยงแพะมีปัญหาด้านสุขภาพ คือ ท้องอืดและขาดสารอาหาร ส่วนใหญ่เลี้ยงแพะ 1-5 ตัว ผลการศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามได้สรุปเป็นตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	218	55.33
หญิง	176	44.67
รวม	394	100
อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	4	1.02
20-30 ปี	50	12.69
31-40 ปี	69	17.51
41-50 ปี	114	28.93
51-60 ปี	101	25.63
60 ปีขึ้นไป	56	14.21
รวม	394	100
สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	45	11.42
สมรส/อยู่ด้วยกัน	331	84.01
หย่าร้าง	18	4.57
รวม	394	100
ศาสนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อิสลาม	393	99.75
พุทธ	1	0.25
คริสต์	0	0
อื่นๆ	0	0
รวม	394	100
ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถม	202	51.27
มัธยมต้น	51	12.94
มัธยมปลาย/ปวช	66	16.75
ปวส/อนุปริญญา	9	2.28
ปริญญาตรี	42	10.66
ปริญญาโท	0	0.00
ปริญญาเอก	1	0.25
อื่นๆ	23	5.84
รวม	394	100

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกษตรกร	253	64.21
นักเรียน/นักศึกษา	18	4.57
ลูกจ้างทั่วไป	90	22.84
พนักงานของรัฐ/ข้าราชการ	4	1.02
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	19	4.82
อื่นๆ	10	2.54
รวม	394	100

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	294	74.62
10,000 - 20,000 บาท	67	17.01
20,000 - 30,000 บาท	23	5.84
มากกว่า 30,000 บาท	10	2.54
รวม	394	100

ผู้เลี้ยงแพะมีความรู้หรือเคยเลี้ยงแกะหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีความรู้หรือประสบการณ์เลี้ยงแกะ	331	84.01
เลี้ยงหรือเคยเลี้ยงแกะมาก่อน	63	15.99
รวม	394	100

เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงแพะเพื่อการบริโภค เลี้ยงแพะไม่เกิน 10 ตัวต่อครอบครัว มี 2 ครอบครัวที่มีมากกว่า 100 ตัว อาชีพหารายได้เสริม โดยส่วนใหญ่เป็นแพะพันธุ์พื้นเมือง

4.2 ทักษะและการยอมรับการเลี้ยงแกะ

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นไม่แน่ใจต่อข้อความวัดทัศนคติมากที่สุดคือร้อยละ 39.52 รองลงมาคือเห็นด้วยร้อยละ 30.17 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 18.65 เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 8.48 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 3.18 ผลรวมของผู้ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งเท่ากับร้อยละ 38.65 ผลรวมของผู้ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งเท่ากับร้อยละ 21.83

สำหรับข้อความที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นด้วยอย่างยิ่งมากที่สุดได้แก่ข้อความที่ 2 (แกะเหมาะสำหรับเลี้ยงเพื่อการบริโภคและจำหน่าย) มีคนตอบ 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.74 รองลงมาคือข้อความที่ 14 (ท่านจะเลี้ยงแกะหากมีคนบริโภคมากขึ้น) มีคนตอบ 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.47 และข้อความที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมากที่สุดได้แก่ข้อความที่ 12 (แกะดูแลสะดวก) มีคนตอบ 35 คนคิดเป็นร้อยละ 8.88 และรองลงมาคือข้อความ ที่ 10 (แกะเป็นสัตว์ที่ขายง่าย) คิดเป็นร้อยละ 8.12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละระดับความคิดเห็น

ข้อความวัดทัศนคติ		ระดับความคิดเห็น					รวม
		1	2	3	4	5	
1. แกะน่ารักและน่าเลี้ยง	จำนวน	9	85	133	146	21	394
	ร้อยละ	2.28	21.57	33.76	37.06	5.33	100
2. แกะเหมาะสมสำหรับเลี้ยงเพื่อการบริโภคและจำหน่าย	จำนวน	4	67	103	158	62	394
	ร้อยละ	1.02	17.01	26.14	40.10	15.74	100
3. แกะเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย	จำนวน	11	24	161	150	48	394
	ร้อยละ	2.79	6.09	40.86	38.07	12.18	100
4. แกะไม่ซุกซน ไม่ปิ่นปาย	จำนวน	12	90	141	111	40	394
	ร้อยละ	3.05	22.84	35.79	28.17	10.15	100
5. แกะชอบกินหญ้าและกินเก่ง	จำนวน	1	27	157	158	51	394
	ร้อยละ	0.25	6.85	39.85	40.10	12.94	100
6. แกะไม่ค่อยเลือกกินอาหาร	จำนวน	1	35	139	165	54	394
	ร้อยละ	0.25	8.88	35.28	41.88	13.71	100
7. แกะทนต่อความเครียดและโรคได้ดี	จำนวน	0	29	172	167	26	394
	ร้อยละ	0.00	7.36	43.65	42.39	6.60	100
8. แกะทนต่อความชื้นและอากาศร้อนได้ดี	จำนวน	3	36	180	146	29	394
	ร้อยละ	0.76	9.14	45.69	37.06	7.36	100
9. แกะให้ลูกดก ขยายพันธุ์ได้เร็ว	จำนวน	9	75	200	89	21	394
	ร้อยละ	2.28	19.04	50.76	22.59	5.33	100
10. แกะเป็นสัตว์ที่ขายง่าย	จำนวน	32	109	143	86	24	394
	ร้อยละ	8.12	27.66	36.29	21.83	6.09	100
11. แกะขายได้ราคา	จำนวน	20	93	148	107	26	394
	ร้อยละ	5.08	23.60	37.56	27.16	6.60	100
12. แกะดูสะอาด	จำนวน	35	167	125	60	7	394
	ร้อยละ	8.88	42.39	31.73	15.23	1.78	100
13. แกะเป็นที่นิยมของผู้บริโภค	จำนวน	15	106	172	84	17	394
	ร้อยละ	3.81	26.90	43.65	21.32	4.31	100
14. ท่านจะเลี้ยงแกะ หากมีคนบริโภคมากขึ้น	จำนวน	11	34	142	150	57	394
	ร้อยละ	2.79	8.63	36.04	38.07	14.47	100
15. ท่านจะเลี้ยงแกะควบคู่ไปกับการเลี้ยงแพะ	จำนวน	11	74	165	104	40	394
	ร้อยละ	2.79	18.78	41.88	26.40	10.15	100
16. ท่านอยากเปลี่ยนจากการเลี้ยงแพะมาเลี้ยงแกะ	จำนวน	24	111	178	65	16	394
	ร้อยละ	6.09	28.17	45.18	16.50	4.06	100
17. ท่านคิดว่าควรเลี้ยงแกะเหมือนการเลี้ยงแพะ	จำนวน	15	87	188	75	29	394
	ร้อยละ	3.81	22.08	47.72	19.04	7.36	100
ร้อยละของแต่ละระดับ		3.18	18.65	39.52	30.17	8.48	100

เมื่อพิจารณาระดับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 394 คน พบว่า ระดับทัศนคติเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 3.18 แปลผลได้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อความพบว่ามี 13 ข้อความที่แปลผลได้ในระดับมาก ซึ่งมีค่าอยู่ในช่วง 3.04-3.60 ในจำนวนนี้ข้อความที่ 6 (แกะไม่ค้อยเลือกกินอาหาร) มีผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุด (3.60) และมี 4 ข้อความที่แปลผลได้ในระดับน้อย มีค่าอยู่ในช่วง 2.59-2.95 ในจำนวนนี้ข้อความที่ 12 (แกะดูสะอาด) ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยน้อยที่สุด (2.59) รายละเอียดระดับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ระดับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็น		จำนวนคนในแต่ละระดับความคิดเห็น					รวม	\bar{x}	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1.แกะน่ารักและน่าเลี้ยง	จำนวน	9	85	133	146	21	394	3.22	มาก
	คะแนน	9	170	399	584	105	1267		
2.แกะเหมาะสำหรับเลี้ยงเพื่อการบริโภคและจำหน่าย	จำนวน	4	67	103	158	62	394	3.53	มาก
	คะแนน	4	134	309	632	310	1389		
3.แกะเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย	จำนวน	11	24	161	150	48	394	3.51	มาก
	คะแนน	11	48	483	600	240	1382		
4.แกะไม่ซุกซน ไม่เป็นปาย	จำนวน	12	90	141	111	40	394	3.20	มาก
	คะแนน	12	180	423	444	200	1259		
5.แกะชอบกินหญ้าและกินเก่ง	จำนวน	1	27	157	158	51	394	3.59	มาก
	คะแนน	1	54	471	632	255	1413		
6.แกะไม่ค้อยเลือกกินอาหาร	จำนวน	1	35	139	165	54	394	3.60	มาก
	คะแนน	1	70	417	660	270	1418		
7.แกะทนต่อความเครียดและโรคได้ดี	จำนวน	0	29	172	167	26	394	3.48	มาก
	คะแนน	0	58	516	668	130	1372		
8.แกะทนต่อความชื้นและอากาศร้อนได้ดี	จำนวน	3	36	180	146	29	394	3.41	มาก
	คะแนน	3	72	540	584	145	1344		
9.แกะให้ลูกตก ขยายพันธุ์ได้เร็ว	จำนวน	9	75	200	89	21	394	3.10	มาก
	คะแนน	9	150	600	356	105	1220		
10.แกะเป็นสัตว์ที่ขยายง่าย	จำนวน	32	109	143	86	24	394	2.90	น้อย
	คะแนน	32	218	429	344	120	1143		
11.แกะขายได้ราคา	จำนวน	20	93	148	107	26	394	3.07	มาก
	คะแนน	20	186	444	428	130	1208		

ตารางที่ 4.3 ระดับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ความคิดเห็น		จำนวนคนในแต่ละระดับความคิดเห็น					รวม	\bar{x}	แปลผล
		1	2	3	4	5			
12.แกะคูสะอาด	จำนวน	35	167	125	60	7	394	2.59	น้อย
	คะแนน	35	334	375	240	35	1019		
13.แกะเป็นที่นิยมของผู้บริโภค	จำนวน	15	106	172	84	17	394	2.95	น้อย
	คะแนน	15	212	516	336	85	1164		
14.ท่านจะเลี้ยงแกะ หากมีคนบริโภคมากขึ้น	จำนวน	11	34	142	150	57	394	3.53	มาก
	คะแนน	11	68	426	600	285	1390		
15.ท่านจะเลี้ยงแกะควบคู่ไปกับการเลี้ยงแพะ	จำนวน	11	74	165	104	40	394	3.22	มาก
	คะแนน	11	148	495	416	200	1270		
16.ท่านอยากเปลี่ยนจากการเลี้ยงแพะมาเลี้ยงแกะ	จำนวน	24	111	178	65	16	394	2.84	น้อย
	คะแนน	24	222	534	260	80	1120		
17.ท่านคิดว่าควรเลี้ยงแกะเหมือนการเลี้ยงแพะ	จำนวน	15	87	188	75	29	394	3.04	มาก
	คะแนน	15	174	564	300	145	1198		
เฉลี่ยรวม								3.18	มาก

4.3 ข้อเสนอแนะ

ผู้เสนอแนะส่วนใหญ่ต้องการให้ภาครัฐมาให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงแพะโดยเฉพาะเรื่องโรคและการรักษา และต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มการเลี้ยงแพะและมีโรงเชือด ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงแพะให้เหตุผลที่ไม่เลี้ยงแกะเนื่องจากว่าแกะเป็นสัตว์ที่ดูสกปรกจึงไม่เป็นที่นิยมของผู้บริโภคมากนัก และหาซื้อได้ยาก นอกจากนี้ต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมเลี้ยงแกะและส่งเสริมด้านการตลาด โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนให้ความเห็นว่าแกะมีเนื้อนุ่มไม่มีกลิ่นสาบ เลี้ยงง่ายและโตเร็ว

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย (ชาย:218, หญิง,176) และเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลาม มี 1 คนนับถือศาสนาพุทธ ส่วนใหญ่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 68.77) และมีอายุในช่วงอายุ 20-30 ปี (ร้อยละ 12.69) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 84.01) และสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 51.27) ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 31.97) ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 10.66) มีอาชีพเป็นเกษตรกร (ร้อยละ 64.21) ลูกจ้างทั่วไป (ร้อยละ 22.84) เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ร้อยละ 1.02) มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทมากที่สุด (ร้อยละ 74.62) รายได้ 10,000 - 20,000 บาท (ร้อยละ 17.01) มีรายได้ 20,000 - 30,000 บาท จำนวน (ร้อยละ 5.84) และมีรายได้มากกว่า 30,000 บาท น้อยที่สุด (ร้อยละ 2.54) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีความรู้หรือประสบการณ์การเลี้ยงแกะ (ร้อยละ 84.01) เลี้ยงหรือเคยเลี้ยงแกะมาก่อน (ร้อยละ 15.99)

สำหรับข้อความที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นด้วยอย่างยิ่งมากที่สุดได้แก่ข้อความที่ 2 (แกะเหมาะสำหรับเลี้ยงเพื่อการบริโภคและจำหน่าย) ร้อยละ 15.74 รองลงมาคือข้อความที่ 14 (ท่านจะเลี้ยงแกะหากมีคนบริโภคมากขึ้น) ร้อยละ 14.47 และข้อความที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมากที่สุดได้แก่ข้อความที่ 12 (แกะดูสะอาด) ร้อยละ 8.88 และรองลงมาคือข้อความที่ 10 (แกะเป็นสัตว์ที่ขายง่าย) ร้อยละ 8.12 ระดับทัศนคติเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 3.18 แปลผลได้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อความพบว่า มี 13 ข้อความที่แปลผลได้ในระดับมาก ซึ่งมีค่าอยู่ในช่วง 3.04-3.60 ในจำนวนนี้ข้อความที่ 6 (แกะไม่ค่อยเลือกกินอาหาร) มีผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุด (3.60) และมี 4 ข้อความที่แปลผลได้ในระดับน้อย มีค่าอยู่ในช่วง 2.59-2.95 ในจำนวนนี้ข้อความที่ 12 (แกะดูสะอาด) ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยน้อยที่สุด (2.59)

ผู้เสนอแนะส่วนใหญ่ต้องการให้ภาครัฐมาให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงแพะโดยเฉพาะเรื่องโรคและการรักษา และต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มการเลี้ยงแพะและมีโรงเชือด ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงแพะให้เหตุผลที่ไม่เลี้ยงแกะเนื่องจากว่าแกะเป็นสัตว์ที่ดูสกปรกจึงไม่เป็นที่นิยมของผู้บริโภคมากนัก และหาซื้อได้ยาก นอกจากนี้ต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมเลี้ยงแกะและส่งเสริมด้านการตลาด โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนให้ความเห็นว่าแกะมีเนื้อนุ่มไม่มีกลิ่นสาบ เลี้ยงง่ายโตเร็ว

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้เลี้ยงแพะทั้งหมดเป็นมุสลิม แสดงให้เห็นว่าศาสนาอิสลามยังคงนิยมใช้แพะในการบริโภค และ ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเนื่องจากแพะเป็นสัตว์อีกชนิดหนึ่งที่สามารถหาได้ง่ายและมีราคาถูกกว่าสัตว์ชนิดอื่น (ซารีนา, 2550) การเลี้ยงแพะยังคงเป็นอัตลักษณ์สำคัญของคนในพื้นที่ การเลี้ยงแพะเป็นวัฒนธรรมที่สืบเนื่องมาจากศาสนาและความเชื่อ มุสลิมต้องใช้แพะหรือแกะเป็นตัวทำอาหารเพื่อเลี้ยงแขกโดยเฉพาะญาติและเพื่อนบ้านในงานพิธีทางศาสนา นอกจากนี้ยังสามารถใช้วัวได้ด้วยแต่เนื่องจากวัวเป็นสัตว์ขนาดใหญ่ การใช้วัวทั้งตัวในการทำอาหารมีต้นทุนที่สูงจึงไม่เป็นที่นิยม ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 68.77 มีอายุมากกว่า 41 ปี ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการเลี้ยงแพะไม่เป็นที่นิยมสำหรับคนหนุ่มสาวมากนัก ในขณะที่อายุ 20-30 ปี มีร้อยละ 12.69 เท่านั้น

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 51.27 แสดงให้เห็นว่าการเลี้ยงแพะยังจำกัดอยู่ในกลุ่มที่มีการศึกษาไม่สูงซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการเลี้ยงหรือการเข้าถึงความรู้เพื่อพัฒนาการเลี้ยงแพะ และการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการเลี้ยง ทำให้การเลี้ยงแพะยังคงเป็นแบบดั้งเดิมคือเลี้ยงเพื่อบริโภคและอาชีพเสริมซึ่งส่วนใหญ่เลี้ยงไม่เกิน 10 ตัว (เกรียงศักดิ์และคณะ, 2539) ผู้เลี้ยงแพะส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตรอาชีพหลัก ร้อยละ 64.21 การเลี้ยงแพะทำเป็นอาชีพเสริมเท่านั้น เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐร้อยละ 1.02 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท การเลี้ยงแพะให้ได้มาตรฐานและเลี้ยงเชิงอุตสาหกรรมต้องใช้ต้นทุนที่สูง เช่น โรงเรือนและแปลงหญ้า การพัฒนาการเลี้ยงแพะให้คนกลุ่มนี้จึงทำได้ยาก

ผู้เลี้ยงแพะส่วนใหญ่ไม่มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับแกะ ร้อยละ 84.01 เลี้ยงหรือเคยเลี้ยงแกะมาก่อนร้อยละ 15.99 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อแกะที่เกิดจากความรู้สึก ไม่ได้เกิดมาจากรู้หรือประสบการณ์ตรงในการเลี้ยงแกะ

5.2.2 ทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อเสนอแนะ

ถ้าพิจารณาที่จำนวนคนที่เลือกในแต่ละข้อความพบว่ามี 3 ข้อความที่น่าสนใจคือ ข้อความที่ 2 (แกะเหมาะสำหรับเลี้ยงเพื่อการบริโภคและจำหน่าย) ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนี้มากที่สุด (ร้อยละ 15.74) แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามยังเห็นด้วยว่าแกะเป็นสัตว์ที่เหมาะสมต่อการบริโภคและจำหน่าย ข้อความที่ 14 (ท่านจะเลี้ยงแกะหากมีคณบริโภคมมากขึ้น) ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนี้มากเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 14.47) แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มที่จะเลี้ยงแกะมากขึ้นหากมีตลาดรองรับ และข้อความ 6 (แกะไม่ค่อยเลือกกินอาหาร) ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนี้มากเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 13.71) ซึ่งโดยธรรมชาติของแกะมักไม่ค่อยเลือกกินอาหารเมื่อเปรียบเทียบกับแพะ

สำหรับข้อความที่ผู้เลี้ยงแพะไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งมากที่สุด (ร้อยละ 8.88) คือข้อความที่ 12 (แกะดูสะอาด) และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 2.59 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งรองลงมา (ร้อยละ 8.12) คือข้อความ ที่ 10 (แกะเป็นสัตว์ที่ขายง่าย) จากข้อมูลการศึกษาของ ปริญญาและคณะ (2550) กล่าวว่า คนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้นิยมบริโภคแพะมากกว่าแกะซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่เกษตรกรไม่นิยมเลี้ยงแกะเนื่องจากมีปัญหาด้านการตลาด นอกจากนี้จากการศึกษาของ ฮาลีเมะ และคณะ (2560) พบว่าประชากรในเขตเทศบาลนครยะลาไม่นิยมบริโภคแกะเนื่องจากแกะดูสกปรกและหาซื้อได้ยาก สอดคล้อง

กับรายงานของ ปริญาและคณะ (2558) ที่พบว่าเนื้อแกะหาซื้อได้ยากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อสัตว์ชนิดอื่น จึงมีผู้บริโภคเนื้อแกะค่อนข้างน้อยโดยเปรียบเทียบ

แกะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เลี้ยงเป็นแกะพื้นเมือง (บุญเสริม, 2547) ส่วนใหญ่เลี้ยงแบบปล่อยแทะเล็มและไม่มีระบบการจัดการแปลงหญ้า (เทียนทิพย์และอับดุลละ, 2558) เนื่องจากแกะพื้นเมืองเป็นสัตว์ที่ค่อนข้างทนต่อสภาพอากาศร้อนชื้นในภาคใต้ การเลี้ยงแบบปล่อยให้แทะเล็มตามธรรมชาติอย่างอิสระสามารถทำได้ง่ายมากขึ้น ประกอบกับแกะส่วนใหญ่มีขนยาวแบบ wool ทำให้สกปรกได้ง่าย อย่างไรก็ตามค่าเฉลี่ยในช่วง 2.51- 3.50 สามารถแปลผลได้ในระดับปานกลาง จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้เลี้ยงแกะมีทัศนคติที่เป็นกลางต่อการเลี้ยงแกะเนื่องจากผู้เลี้ยงแกะส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับแกะ

หากพิจารณาระดับทัศนคติจากการศึกษามีความเป็นไปได้ที่จะส่งเสริมให้มีการเลี้ยงแกะ ร่วมกับการเลี้ยงแพะ ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใด และสามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นหากคนได้รับข้อมูลใหม่ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ (ปณิศา, 2553) โดยให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแกะที่ถูกต้องแก่ผู้เลี้ยงแพะ

ด้านการเลี้ยงแกะ แกะเป็นสัตว์ที่ชอบอยู่รวมกันเป็นฝูงและแทะเล็มอาหารเหมือนวัว และโดยภาพรวมค่อนข้างทนต่อสภาพอากาศมากกว่าแพะจึงทำให้ง่ายในการเลี้ยง ปัญหาสำคัญของการเลี้ยงแกะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้คือทัศนคติของเกษตรกรที่มีความเข้าใจว่าแกะหากินเก่งและทนทานต่อสภาพแวดล้อมจึงเลี้ยงแบบปล่อยให้หากินเองตามธรรมชาติ ไม่มีการใช้หลักวิชาการ นอกจากนี้เกษตรกรไม่มีพื้นที่มากพอสำหรับปล่อยให้ลงแปลง หรือทำแปลงหญ้าสำหรับตัดให้แกะกิน รวมทั้งต้องการลดต้นทุนการเลี้ยง การเลี้ยงแกะจึงทำเพื่อเป็นรายเสริมเท่านั้น (กรมปศุสัตว์, 2554) ปัจจัยเสริมสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือทัศนคติของผู้บริโภคมุสลิมในพื้นที่ที่นิยมบริโภคแพะเป็นหลัก (ปริญาและคณะ, 2558) ทำให้ไม่มีแรงจูงใจเกษตรกรให้หันมาเลี้ยงแกะมากขึ้น

สำหรับด้านการตลาดและการบริโภคจากรายงานของ ปริญาและคณะ (2558) กล่าวว่า ใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ (ยะลา นราธิวาส ปัตตานี สงขลา และสตูล) มีแนวโน้มปริมาณการบริโภคเนื้อแกะเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2.03 เท่าของปริมาณการบริโภคเนื้อแกะในปัจจุบัน ในขณะที่มีแนวโน้มการบริโภคเนื้อแพะเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.52 เท่าของปริมาณการบริโภคเนื้อแพะในปัจจุบัน เนื่องจากผู้บริโภคให้ความเห็นว่าเนื้อแกะมีรสชาติดี อร่อย นุ่ม มีความหวานของเนื้อที่น้อยกว่าโดยเปรียบเทียบกับเนื้อแพะ อย่างไรก็ตาม ปริมาณการเลี้ยงแกะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีน้อยมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานภาครัฐ เช่น ปศุสัตว์จังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเลี้ยงแกะควบคู่กับการเลี้ยงแพะพร้อมให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวแพะและแกะพร้อมทั้งกวาดขันในเรื่อง การเลี้ยงแกะให้สะอาดเพื่อแก้ปัญหาการตลาดแกะ ตลอดจนสนับสนุนด้านการตลาดเพื่อให้เกษตรกรมั่นใจว่ามีตลาดรองรับผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยง และให้ความรู้ทางโภชนาการเกี่ยวกับเนื้อแพะและแกะ เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคเนื้อแพะและแกะกันเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมปศุสัตว์. (2554). การเลี้ยงแกะ [Online] Available.
http://region9.dld.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=82:2011-02-08-19-04-20&catid=50:2011-02-01-22-54-48&Itemid=78, (17 ตุลาคม 2560).
- กรมปศุสัตว์. (2557). สรุปมูลค่าการนำเข้า/ส่งออก แกะและผลิตภัณฑ์ ปีพ.ศ. 2557 [Online] Available. <http://ict.dld.go.th2/index.phpreort400-import-export-year/inoutyear57/sheep57/689-totalsheep57>, (17 ตุลาคม 2560).
- กรมปศุสัตว์. (2557). สรุปมูลค่าการนำเข้า/ส่งออก แพะและผลิตภัณฑ์ ปีพ.ศ. 2557 [Online] Available <http://ict.dld.go.th2/images/stories/import-export/2557/totalg1-57.pdf>, (17 ตุลาคม 2560).
- กรมปศุสัตว์. (2558). จำนวนแพะ แกะ แยกเป็นจำนวนที่เลี้ยงและจำนวนเกษตรกร กรุงเทพฯ: กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์สารสนเทศ [Online] Available.
http://ict.dld.go.th/th2/images/stories/stat_web/yearly/2558/province/7.goatsheep_province.pdf, (17 ตุลาคม 2560).
- กรมปศุสัตว์. (2560). ข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงแกะรายจังหวัดปี 2560. กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์สารสนเทศ. [Online] Available.
http://ict.dld.go.th/th2/images/stories/stat_web/monthly/2560/T9-1.pdf
- เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา จิตพกา ธนปัญญาธิพงษ์ สมเกียรติ สายธนู และภูวดล สาลีเกษตร. (2539). รายงานการวิจัยเรื่องอิทธิพลของโครงสร้างทางสังคมและสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่มีต่อการกระจายและการยอมรับวิธีการปฏิบัติในการเลี้ยงแพะ. คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, สงขลา.
- ไชยวรรณ วัฒนจันทร์ เถลิงศักดิ์ อังกรเศรษฐี อุยทธ์ นิสสภา บัญชา สัจจาพันธ์. (2552). ความเป็นไปได้เบื้องต้นในการผลิตแกะเพื่อส่งออกไปยังประเทศกาตาร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ซารินา สือแม. (2550). การเลี้ยงแพะตามวิถีมุสลิม:แนวทางสู่ความสำเร็จ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. 2(1):72-81.
- เต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์. (2552). ข้อคำนึงในการสร้างเครื่องมือประเภทมาตรวัดประมาณค่า (Rating scale) เพื่องานวิจัย [Online] Available. <http://ms.src.ku.ac.th/schedule/Files/2553/Oct/1217086.doc> (18 มีนาคม 2560).
- เทียนทิพย์ ไกรพรม และอับดุลเลาะ สาแม. (2558). การสำรวจสถานภาพการเลี้ยงแกะและศึกษาคุณค่าทางโภชนะ. วารสารเกษตร. 31(3): 339 – 347.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520), ทศนคติ : การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- ปริญญา ปริญญา กนกพร ภาชีรัตน์ อุไรวรรณ อินทศร ปราโมทย์ เพชรศรี. (2558). แนวโน้มการบริโภคเนื้อแพะและแกะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 21(1): 201-222.
- ปณิศา มีจินดา. (2553). พฤติกรรมผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ. 462 น.
- บุญเสริม ชีวะอิสระกุล. (2547). การผลิตและผลิตผลจากแกะ. พิมพ์ครั้งที่ 1. เชียงใหม่: ธนบรรณการพิมพ์. 137 น.
- ฮาดีเมาะ เจกะกา ฮาฟี บูละ ดาเวด โต๊ะหลง อุดุลย์สมาน สุขแก้ว และบุคอรี มะตูแก. (2560). การสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมของผู้บริโภคเนื้อแกะในเขตเทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา. รวมบทความวิจัย (proceeding) รายงานการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ด้านวิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช น. 267-277.
- FAO. (2014). FAOStat. <http://faostat3.fao.org/browse/Q/QA/E> (Accessed on September, 2016)
- Yamane, T. (1973). Statistics : An Introductory Analysis. (3rd ed.). New York: Harper and Row Publication.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง ทักษะคิดและการยอมรับการเลี้ยงแกะของเกษตรกรที่เลี้ยงแกะในจังหวัดยะลา
คำชี้แจง

1. การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาทักษะคิดและการยอมรับการเลี้ยงแกะของผู้เลี้ยงแกะในจังหวัดยะลา
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1. สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร
ตอนที่ 2. ทักษะคิดและการยอมรับการเลี้ยงแกะ
ตอนที่ 3. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ข้อมูลทั้งหมดที่ท่านตอบจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ และจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ตอนที่ 1 สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. ชื่อ-สกุล (เกษตรกร).....
2. ที่อยู่ บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัดยะลา เบอร์ติดต่อ.....
3. เพศ
 ชาย หญิง
4. อายุ
 ต่ำกว่า 20 ปี 20-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51-60 ปี 60 ขึ้นไป
5. ระดับการศึกษา
 ประถม มัธยมต้น มัธยมปลาย/ปวช ปวส/อนุปริญญา
ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่นๆ (ถ้ามี).....
6. ศาสนา
 อิสลาม พุทธ คริสต์ อื่นๆ (ถ้ามี).....
7. สถานภาพ
 โสด สมรส/อยู่ด้วยกัน หย่าร้าง/แยกกันอยู่

8. อาชีพ
- เกษตรกร นักเรียน/นักศึกษา ลูกจ้างทั่วไป
- พนักงานของรัฐ/ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว อื่นๆ (ถ้ามี).....
9. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
- ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน 10,000-20,000 บาทต่อเดือน
- 20,001-30,000 บาทต่อเดือน 30,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน
10. เหตุผลที่ท่านเลี้ยงแพะ เพราะ
-
-
-
11. ปัญหาที่พบในการเลี้ยงแพะคือ
-
-
-
12. พันธุ์แพะที่ท่านเลี้ยง
- พื้นเมือง บอร์ แองโกลนูเบียน ลูกผสม อื่นๆ.....
13. จำนวนแพะ.....ตัว
14. ท่านมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงแกะ
- ไม่รู้หรือไม่มีประสบการณ์
- เคยเลี้ยงแกะมาก่อน
- เลี้ยงแกะร่วมกับแพะ
- อื่นๆ (ถ้ามี).....

ตอนที่ 2. ทักษะคิดและการยอมรับการเลี้ยงแกะ

คำชี้แจง โปรดเลือกเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางตามความเป็นจริงที่ตรงกับความรู้คิดเห็นของท่าน

ระดับ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วย

ระดับ 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ระดับ 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ทักษะคิด	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1. แกะน่ารักและน่าเลี้ยง					
2. แกะเหมาะสำหรับเลี้ยงเพื่อการบริโภคและจำหน่าย					
3. แกะเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย					
4. แกะไม่ชุกชน ไม่ป็นป่วย					
5. แกะชอบกินหญ้าและกินเก่ง					
6. แกะไม่ค่อยเลือกกินอาหาร					
7. แกะทนต่อความเครียดและโรคได้ดี					
8. แกะทนต่อความชื้นและอากาศร้อนได้ดี					
9. แกะให้ลูกดก ขยายพันธุ์ได้เร็ว					
10. แกะเป็นสัตว์ที่ขายง่าย ผลิตไม่ทันต่อความต้องการ					
11. แกะขายได้ราคาดี					
12. แกะดูสะอาด					
13. แกะเป็นที่นิยมของผู้บริโภค					
14. ท่านจะเลี้ยงแกะ หากคนบริโภคแกะมากขึ้น					
15. ท่านอยากเลี้ยงแกะควบคู่กับการเลี้ยงแพะ					
16. ท่านอยากเปลี่ยนจากการเลี้ยงแพะมาเลี้ยงแกะ					
17. ท่านคิดว่าควรเลี้ยงแกะเหมือนการเลี้ยงแพะ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....